

А. ЕФИМЕВ
XXI ВЕК
РЕПОРТАЖ ОТ БЪДЕЩЕТО

chitanka.info

През миналата година нашите читатели посетиха чрез страниците на списание „Космос“ много страни и непознати светове: девствените джунгли, океанското дъно, екзотични острови и тайнствени планети. Заедно надникнахме в света на атомите, разгледахме Лунния град и летяхме към далечните звезди.

Сега, в първата книжка на новата ни годишнина, ние ви каним да посетите една чудна страна. Страна, която вие, драги млади читатели, непременно ще имате възможност да видите, но... когато станете 60–70-годишни дядовци и баби. Това е страната на бъдещето, това е XXI-ят век.

Какво е необходимо, за да направим този фантастичен скок през времето, да се пренесем в зарята на третото хилядолетие: и много, и малко — необходимо е въображение!

Да започнем разходката си от Сахарските градини. Не, не сме сбъркали. Не пустини, а градини. Вие още не знаете, че към края на XX век всички пустини на Земята бяха вече превърнати в прекрасни градини. Сега бившите мъртви, покрити с нажежени пясъци и скали, области на Земята са плодородни плантации, отрупани с огромни сочни южни плодове. Това е дело на двата най-велики съюзника на човека — Познанието и Труда.

Свръхскоростната универсална машина бясно се носи над безкрайната зелена равнина. Дървета, засадени в стройни редици, са отрупани с най-вкусни плодове. Гигантски лехи от зеленчуци се губят в хоризонта. И никъде градове. Само тук-там, нарядко се мяркат кокетните вилчки на агрономите, които се грижат за растенията: командуват армията от кибернетични земеделски машини. Навсякъде машини: за обработване на земята, за посев, за създаване на изкуствен дъжд, за напояване и торене, за обирание на плодовете и преработка на реколтата. Малкото инженери и агрономи само направляват работата на послушните си, неуморни електронни помощници. През няколко минути излитат и кацат огромни сребристи товарни ракети. Те отнасят обраните плодове и зеленчуци към далечните северни страни. Само след час хората в Европа, Америка и Азия ще се наслаждават на ароматните портокали, банани, ананаси, фурми и смокини и на всички други нови плодове, на които и имената не знаем.

Летим над обширно море. Море сред Сахара?! Да, това е новото море Чад. Гигантска система от канали го свързва със Средиземното

море и напоява градините на Северна Сахара.

Хилядолетия наред Африка на едни места — в екваториалната ѝ част — е страдала от излишна, разлагаща влага, а други — пустинята Сахара — са изгаряли от умъртвяваща суша. Но ето че човекът се намеси и поправи грешката на природата. Построи бентове на река Конго. Новосъздаденото море Конго заля джунглата и сладките му води потекоха на север да напояват бившата пустиня. Гигантски бентове на Гибралтар и Суец преградиха пътя на океаните и превърнаха Средиземното море в затворено езеро. Частичното му пресушаване даде на човечеството нови 600 хиляди квадратни километра плодородна земя. А само хидроелектроцентралите на гибралтарския бент, които използват силата на океанските води при вливането им в Средиземно море, дават сто милиона киловата електроенергия.

Африка, някогашният черен континент на изостаналостта и мизерията, се е превърнала заслужено в най-богатата, най-красивата и най-щастливата част на нашата планета.

А сега да посетим едно училище.

Тихо! 7-а клас има урок по морско стопанство.

Преди един час училищният универсален всъдеход е излетял от София. Докато е пресичал Европа и Азия, стените му са били непрозрачни. Учениците не бива да се отвличат от гледката на страните и планините под тях. Пък и те не им са вече интересни. В уроците по география, още миналата година, те посетиха и разгледаха почти цяла Азия. Сега погледите на всички са съсредоточени в предния екран. Учебен телевизионен филм им показва различните морски животни и растения. Гласът на говорителя обяснява подробно, а учителката, която ги придружава, почти не се намесва.

Но ето че пристигаме. Учителката натиска един бутон на пулта и стените на транспортната машина мигновено стават прозрачни, сякаш изчезват.

Отдолу, вече съвсем ниско, се простира гладката синя повърхност на Южнокитайското море. Още няколко секунди и машината, докоснала водата, смело потъва в нея. Самолетът се е превърнал в подводен кораб.

Екранът угасва. Децата вперват погледи навън. Сега вече заговаря учителката:

— Намираме се на петдесет метра дълбочина. Движим се над плантации от водорасли. Те заемат стотици хиляди квадратни километри. Според сведения на виетнамския институт по морско земеделие, тази година ще се получат 17 реколти от новия хибрид 20-метрови водорасли. Всеки декар дава полезна зелена маса колкото 450 декара на повърхността на земята.

Русата ученичка от първия ред пита:

— За какво се използват морските растения?

— Те се преработват в заводите. От тях се получава фураж за скотовъдството, спирт и бензин, суровини за химическата и пластмасовата индустрия, витамини, огромни количества най-висококачествени торове. Световният център за икономическо планиране проучва възможността най-красивите местности на сушата да бъдат превърнати в паркове, в места за живеене. Защото океанското дъно може да изхранва цялото човечество, и то не само сега, когато броят му достига пет милиарда души, но и когато се удвои и утрои.

Преминаваме край кълбовиден, поставен върху висока кула, бункер. През прозрачните му стени се вижда ярко осветено помещение. В него работят двама души. Те ни махат с ръка. Това е един от многобройните командни пунктове на морското земеделско стопанство.

Тези двама инженери обслужват плантация от около хиляда квадратни километра. Те следят в телевизионните екрани работата на посевните и поливачи автомати и на комбайните за събиране на реколтата.

Бавно край нас преминават серия подводни шлепове — автомати, които пренасят готовата продукция на дълбокоморските заводи: натрий, магнезий, калий, йод, бром и хлор, никел и злато. Световният океан е неизчерпаем източник на соли и метали.

— Гледайте екрана! — сепва ни гласът на учителката.

Големият преден екран на подводния кораб е засветил. Смътно се очертават телата на множество големи и малки китове.

— Това е едно нововъведение в морското скотовъдство. Стотина китове майки с малките си се съпровождат от десетина кибернетични пастири. Специалните автомати направляват стадото към най-богатите планктонни пасища. Те не само избиват и отнасят до най-близкия завод угоените животни, но и изстребват всички морски хищници. С

тяхна помощ през следващите няколко десетилетия Световният океан ще бъде очистен от безполезните животни, ще се превърне в едно гигантско, рационално организирано стопанство.

— Как кибернетичните пастири могат да командуват китовете?
— запитва тихо едно момче.

— Въздействуват им със светлинни лъчи, с ултразвукове и в някои случаи с концентрирани биотокове. Този начин успешно се прилага и по отношение на многомилионни стада от ценни риби.

Нека не смущаваме повече с присъствието си занятията на класа и се върнем на сушата. Да разгледаме как изглежда нашата Родина.

Потънала в зеленина, София се губи сред величествена борова гора, покрила почти цялото поле. Нито един фабричен комин не задимява кристално — чистото небе. Отдавна вече всички заводски машини и транспортни средства се движат само с електричество. То отоплява и осветлява домовете, служи покорно навсякъде на хората.

Всред кръг от високи металически мачти се гуши малко бяло здание. Това е електроцентралата на софийския район. Да я разгледаме.

В светлата зала двама души наблюдават показанията на различните прибори по обширните табла. Те ни посрещат най-сърдечно.

— Да не ви пречим?

— О, не, за нас всеки гост е истинска радост. Станцията ни не е забележителна с нищо и при нас почти никога не идват посетители. В този район няма значителни енергоконсуматори — произвеждаме енергия за битови, промишлени и селскостопански нужди.

— А каква е мощността на вашата станция?

— Тридесет милиона киловата.

Учудването видимо се изписва по лицата ни и инженерите разбират, че трябва да ни обяснят по-подробно.

— Тази станция е малка. Добре е да посетите третата каскада, която отоплява оранжерии на Антарктида или заводите за производство на гориво за планетолетите. Там ще видите наистина мощни електроцентрали.

— Но и тридесет милиона киловата са една грандиозна цифра. Сигурно използвате термоядрено гориво?

— Да, работим с тежък водород, с деутерий. Както знаете, превръщането на един грам деутерий в хелий освобождава сто хиляди киловатчаса енергия. По време на нашето дежурство, за три часа, централата произвежда 90 милиона киловатчаса електрическа енергия и изразходва само един килограм тежък водород. Изчисленията показват, че при сегашната консумация океанските запаси от деутерий, възлизащи на 25 билиона тона тежък водород, ще стигнат на човечеството поне за 10 милиона години.

— А какво стана с другите, със старите електроцентрали?

— Някои от тях, слънчевите и водните, продължават да работят до износването им. А топлоцентралите отдавна са демонтирани. Безумие би било да изгаряме скъпоценните суровини — въглища, нефт и торф, — за да произвеждаме електрическа енергия, след като от тях можем да добиваме най-ценни изкуствени материали.

— Но това означава, че вековният глад на човечеството за енергия е най-после задоволен.

— Да, напълно. На Земята вече не се строят нови електроцентрали, дори и термоядрени. Но на Луната, на нашата астронавтична база, непрекъснато пускат нови мощности и скоро те ще надминат всички земни. Все повече планетолети заминават за Космоса, а производството на тяхното гориво поглъща чудовищни количества енергия. Химиците създават нужните материали, ние даваме енергията, а електронниците произвеждат кибернетичните автомати. Така заедно обезпечаваме на човечеството всичко, от което се нуждае.

Щом разбраха, че сме гости, дошли от ХХ век, другарите от електростанцията ни препоръчаха да посетим костюмената фабрика. Така те нарекоха мястото, където можем да получим нови дрехи. Престоят ни там бе кратък, плодоносен и, трябва да признаем, поучителен.

По стените на малкото светло помещение, в което влязохме, имаше само няколко светли екрана и група мигащи разноцветни лампички. И нито един човек.

Посрещна ни равен, долитащ от тавана, металически глас на автомат.

— Вие ли ще посочите показателите на плата и на кройката или да ги определи стандартизиращият арбитър?

Какво представлява този „стандартизиран арбитър“, ние не знаехме, но решихме, че е по-лесно да предоставим на него избора. Пък и нямахме понятие какви са тези „показатели на плата и на кройката“.

— Оставяме на вас, на вашия арбитър. Кой ще ни вземе мярка?

— Рентгеноскопичните ви размери са вече обработени — отговори незабавно металическият глас.

Този отговор сигурно означаваше, че вече са ни взели мярка.

— А кога да минем за втората проба или... за костюма?

— След седемнадесет секунди той ще бъде готов.

Откакто се поведе разговорът ни, някои апарати видимо заработиха, но тогава ние дори не подозирахме, че в момента се шият костюмите ни. Все пак нека да почакаме една минута, за да видим какво ще се случи по-нататък. Кой знае защо ми хрумна да се пошегувам. Наистина насреща ни имаше само автомати, но щом умеят да шият костюми, защо да не допуснем, че имат и чувство за хумор.

— Струва ми се, че клиентелата ви е слабичка. Никого не виждам — подхвърлям им.

— Всички правят поръчките си по телевизифона — последва невъзмутимо отговорът. — Заповядайте, костюмите ви са готови.

В същия миг от един отвор изскочиха костюмите: готови, ушити, огладени. Стоим изумени. Опипахме дрехите и се страхувахме да не прекъсне вълшебният сън.

Костюмите се оказаха великолепно ушити, макар че не ни бяха вземали мярка или, по-точно, защото ни бяха взели мярка по нов, рентгеноскопичен начин. Кибернетичният шивален автомат бе определил с идеална до милиметър точност размерите ни, разкроил и слепил плата. А стандартизираният арбитър бе, така да се каже, модният ръководител. Специален статистически автомат систематизира най-много носените модели и според ръста и фигурата подбира най-подходящите материя, десен и кройка на дрехата. Цялата процедура — от влизането ни до подаването на костюма — продължи по-малко от три минути.

А сега, облечени в новите костюми, да посетим един от домовете на бъдещето.

Посрещат ни децата — братче и сестричка — ученици от пети и седми клас. Родителите им отсъствуват. Но това не е пречка да се

поведе оживен разговор. Щом научават, че сме дошли от ХХ век, децата ни отрупват с въпроси:

— Вярно ли е, че сте виждали „живи“ (както те се изразиха) капиталисти?

— Гълтали ли сте дим от... как се казваше това растение... да, от тютюн?

— А, може би,... извинявайте, ако въпросът ви огорчи... може би вие сте пили и етилов алкохол?

— Можете ли да ни покажете пари?

Те са чували за тях, но никога не са ги виждали.

Разговорът ни протече бурно, но този път не ние, а децата задаваха въпросите. Любопитството им бе ненаситно, те искаха да узнаят толкова много за нашия стар свят.

Щом забеляза, че ни е хладно, момичето скочи и завъртя един малък сребрист диск на стената.

— Ние винаги държим въздухопровода на „Борова гора — 16 градуса“. Така сме свикнали. Но за вас го включих на „Море — 21 градуса“. След минута ще стане топло.

Обясниха ни, че всички домове се снабдяват централно по специални въздухопроводи с морски или планински въздух: пречистен, йонизиран, ароматизиран, с желаната температура.

— Вярно ли е, че по ваше време не е имало въздухопроводи? — запита момчето. — Сами сте си отоплявали и охлаждали въздуха в помещенията?

— За отоплението — вярно е, а за охлаждането...

— Ами наистина ли, че за да си вземете нещо, е трябвало сами да ходите в складовете? И автоматите не разпределяли еднакво за всички хора?

— Така беше. Само че не автомати, а хора продаваха стоките в магазините.

— Защо казвате „продаваха“, а не разпределяха? Чудни хора сте били вие. А колко просто е сега. Ето вижте! Прияло ми се е сладолед. Веднага ще си поръчам по пневматичната снабдителна линия. Мога да погледна в справочника, но аз го знам наизуст...

— Как може ти да не знаеш сигнатурата на сладоледа! — пресече го сестра му.

— Ето вижте как става — момчето се приближи към малко табло, монтирано в една ниша на стената. — Натискам виолетовия клавиш. Той включва линията на кварталната снабдителна база и после набирам 80–74-АС-3... и готово! След 40 секунди в хладилника ни ще се появят три блока ананасов сладолед. Ще видите, че е най-вкусният.

За съжаление не ще можем да опитаме чудния ананасов сладолед на XXI век. Времето ни изтече. Трябва да се върнем в нашия, в славния XX век. Във времето, което възмечта, замисли и което ще подготви чудното бъдеще на човечеството.

До скорошно виждане, XXI век!

Очеркът е публикуван в списание „Космос“, брой 1 от 1963 г.
Автор не е посочен.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.